

2020
oktober

ONDERWEG

MARIA CHRISTINA KERK

PROTESTANTSE GEMEENTE te DEN DOLDER

www.kerkdendolder.nl

**Onderweg is een uitgave van de Protestantse Gemeente
te Den Dolder**

**49ste jaargang nr. 2
oktober 2020**

Zie ook: www.kerkdendolder.nl

Redactie:

P. Vossestein Burgemeester Fabiuspark 94 3721 CR Bilthoven
Tel: 030-6914704

B. Spies Wilhelmina van Essenlaan 24 3734 BZ Den Dolder
Tel: 030-2291184

Inleveren **kopij** voor het **november** nummer:

Op papier bezorgen bij

Bert Spies

of het liefst per e-mail naar het onderstaande redactieadres:
(vriendelijk verzoek om kopij als bijlage mee te sturen)

MCKOnderweg@live.nl

Uiterlijk 18 oktober

START GEMAAKT

De spits is eraf: zondag 6 september hadden wij weer een dienst waar u naartoe kon. Als ik dit opschrijf realiseer ik mij andermaal hoe buiten de orde en vervreemdend de coronatijd was

en is. Voor iedereen is het wennen. Je moeten opgeven, geen gemeentezang, alleen bij de uitgang collecte, geen gebruikelijke start van de dienst (met het binnenkomen van voorganger en kerkenraadsvertegenwoordiging), apart van elkaar zitten.

Toch was het goed elkaar weer op de zondagmorgen tegen te kunnen komen en samen de dienst te vieren. Ook al is lang niet iedereen er. Uiteraard hebben wij er volledig begrip voor als u groepen mijdt. Ook in dit kerkblad vindt u de aanmeldprocedure vermeld op pagina 4. U kunt die overigens ook altijd op de website nalezen.

Vanwege de coronabeperkingen is er voorlopig geen Tafelviering, hoezeer wij dat ook zouden willen. Om de verbondenheid met Christus op een andere manier vierend te beleven, zal er op **zondag 11 oktober** een uitgebreid meditatief gebed zijn. Daarin staat de band met Jezus centraal.

Tot slot wil ik u graag een gebedstekst meegeven:

*Ook al gaan wij tot de einden der aarde:
Gij zult een licht voor ons uit zijn.
Ook al worden wij beperkt in ons gaan en komen:
Uw Kracht zal ons zoeken.*

*Ook al is onze tijd beperkt:
Gij draagt ons en zult ons begeleiden
naar elkaar toe
en ten laatste naar U toe.*

Hartelijke groet, Adriaan Plantinga.

KERKDIENSTEN OKTOBER 2020

Zondag 4 oktober: voorganger ds. A. Stegeman (Altrecht)

10:00-11:00 uur. organist: Helmut Schrovenwever
collecten 1ste Diaconie, 2de Kerk en Israël

Zondag 11 oktober: voorganger ds. A. Plantinga

10:00-11:00 uur. organist: Chris de Jong
collecten 1ste Diaconie, 2de Kerk

Zondag 18 oktober: voorganger ds. R. van den Beld (Baarn)

10:00-11:00 uur. organist: Helmut Schrovenwever
collecten 1ste Follow Kosovo, 2de Kerk

Zondag 25 oktober: voorganger mw. ds. G. Morsink (Zeist)

10:00-11:00 uur. organist: Reinier van der Sandt
collecten 1ste Diaconie, 2de Kerk

Zondag 1 november: voorganger ds. S.J. Rosmolen (Hoogland)

10:00-11:00 uur. organist: Helmut Schrovenwever
collecten 1ste Zending, 2de Kerk

BIJ DE DIENSTEN

Toelichting 2^e collecte 4 oktober

Collectedoel: Israël - Leren door ontmoeting en dialoog

Voor de Protestantse Kerk is de relatie met het volk Israël een essentieel element van de eigen identiteit. Daarbij staan bezinning op de Joodse wortels van het christelijke geloof, het trekken van lessen uit de joods-christelijke dialoog en het alert zijn op en bestrijden van antisemitisme centraal. Kernwoord in de relatie is gesprek en ontmoeting, zowel binnen de gemeenten als naar buiten toe. Het gesprek in de plaatselijke gemeenten wordt ondersteund met inspiratie- en gespreksmaterialen, ontmoetingsdagen, het tijdschrift Kerk & Israël, Onderweg en het internetproject. De uitdaging volgt met stellingen, geloofsgesprekken en interviews.

De Protestantse Kerk investeert in opbouwende relaties met de Joodse gemeenschap in Nederland, onder meer via een gemeenschappelijk humanitair project met het Centraal Joods Overleg.

Uw steun via de collecte maakt al deze activiteiten mogelijk.

Zondag 11 oktober lezen wij, evenals die dag in de synagoge, het slot van de Tora (Deuteronomium 34) en het begin ervan (Genesis 1: 1-5). In de Joodse traditie doet men dit op Simchat Tora (Vreugde der Wet) om aan te geven dat de lezing doorgaat, evenals de vreugde om het lezen van de boeken van Mozes te kunnen voortzetten. Ook is er in deze viering een uitgebreid meditatief gebed, waarin de band met Jezus centraal staat.

Voorganger: Adriaan Plantinga, organist: Chris de Jong.

Zondag 18 oktober

Elk jaar rond deze tijd gebeurt in Kosovo hetzelfde.

“Schat, ik kreeg een telefoontje van die en die en haar nichtje zou zo graag willen studeren, maar de familie is heel arm. Hebben we nog plek in het Project?” Ik zucht. Eigenlijk is de aanvraag te laat en we móeten dit jaar al zoveel geld bij elkaar krijgen, maar ja...

Voor het zevende jaar op rij hebben we de mogelijkheid om kansarme (dat woord past hier goed) jongeren toch een kans te geven. Tieners en twintigers die zelf nooit het studiegeld bij elkaar zouden kunnen krijgen. Vaak gaat het om jongeren die in een ver afgelegen dorpje wonen en wier leven compleet verandert.

Elke dag naar de stad. Nieuwe vrienden. Een bredere blik op de

maatschappij. Een groter netwerk. En na een paar jaar een diploma, natuurlijk! Elk jaar weer een uitdaging om al dat geld bij elkaar te krijgen, maar ook steeds weer dankbaar terugkijkend dat we het tot de laatste euro hebben kunnen bekostigen. Mede dankzij de trouwe betrokkenheid van jullie, kerkgangers in Den Dolder. Veel dank!! Als diaconie steunen we graag deze jongere dame en bevelen de collecte die we op 18 oktober voor haar houden van harte bij u aan.

DIENSTEN IN CORONATIJD

Volgende fase

Sinds 1 september zijn er weer diensten waar u bij kunt zijn. Wij verwelkomen u graag. Maar een aantal praktische dingen moeten wij hier nogmaals vermelden: het maximum aantal bezoekers van het gebouw is 35. Dit is het aantal mensen dat veilig op anderhalve meter afstand van elkaar kan plaatsnemen.

Aanmelden vooraf is nodig

Opgeven bij Herma Lenderink, zo mogelijk per email: r.lenderink@wxs.nl of anders per telefoon: 030-2290584 of 0612-560-527. Graag uw naam en telefoonnummer vermelden en om welke zondag het gaat.

Uiterlijke aanmeldtijd: **vrijdag 17:00 uur**, voorafgaand aan de betreffende zondag. Indien wij overtekend zijn en wij passeren de 35 aanwezigen, dan komt u de volgende zondag als eerste op de lijst. Het is fijn als u ruim op tijd komt; want het duurt wat langer dan gebruikelijk bij binnenkomst. Het bekende patroon geldt ook bij ons: bij verkoudheidsklachten, koorts en als iemand in de familie corona heeft gehad, moet u uw kerkbezoek nog even uitstellen.

Bij binnenkomst begeleidt de beheerder u naar een plaats. Hij zorgt er namelijk voor, dat de aanwezigen niet onnodig te dicht langs elkaar hoeven te lopen.

Collecteren gebeurt bij de uitgang met de welbekende collectezakken die klaar staan in hun standaard. Ook kunt u uw giften overmaken op de bekende rekeningen (zie achterzijde van het kerkblad).

Er is voorlopig geen voorbedenboek.

Samenzang is nog niet aan de orde.

Een solozanger of een paar enkelingen zullen de kerkliederen zingen op geruime afstand van de aanwezigen.

VAN DE DIACONIE

Detentiecentrum

Op de zondagen 4 oktober en 1 november is er zoals gebruikelijk weer een wake bij het detentiecentrum aan de Richelleweg 13 in Soesterberg. We verzamelen, als we per fiets gaan, om 15:45 uur op de hoek van de Dolderseweg/Paduaweg.

Voedselbank

Op de zondagen 4 oktober en 1 november staat de mand voor de voedselbank weer klaar. Wel van thuis uw producten meenemen daar de wereldwinkel niet open is.

4 oktober Collecte: Diaconie.

11 oktober Collecte: Diaconie.

18 oktober Collecte: Follow Kosovo.

Voor het zevende jaar op rij hebben we de mogelijkheid om kansarme (dat woord past hier goed) jongeren perspectief te bieden. Zie ook de informatie op bladzijde 3 en 4.

25 oktober Collecte: Diaconie.

1 november Collecte: Kerk in actie, vrouwen in Indonesië

Indien u dit wil kunt u ook geld overmaken op bankrekeningnummer: NL68 RABO 0162 1080 44 ten name van de Diaconie M.C. Kerk te Den Dolder met vermelding diaconie.

Namens de Diaconie:

Gerrie van Rijswijk

Collectenopbrengsten

Kerk

Digitaal ontvangen gelden over de maand augustus	€ 150
Opbrengst tijdens de opname van de dienst 30 augustus	€ 31

Diaconie

Ontvangen n.a.v. de videodienst van 5 juli	€ 49.10
„ „ „ „ „ „ 30 augustus	€ 30.80

BERICHTEN VAN DE ZWO

Een nieuwe maand en een nieuwe Onderweg!
Wat fijn dat we toch op deze manier verbonden zijn. Als ZWO-commissie hebben ook wij een moeilijke periode door te gaan.

Activiteiten ondernemen zoals we gewend zijn, en ook graag doen, kunnen nu niet.

We vinden dit jammer, maar evenals veel anderen: het zij zo. Gelukkig kunnen we financieel wel steun bieden, zoals u in de vorige Onderweg hebt kunnen lezen, voor de slachtoffers in Beiroet. Ook maken we ons zorgen over de vluchtelingen op Lesbos. Wat kunnen we daar betekenen? De activiteiten van Kerk in actie volgen wij, En daar waar we kunnen nemen wij er aan deel.

Fijn dat de kerkdiensten weer zijn gestart, maar ook is het vreemd om elkaar op afstand te spreken. Geen koffie na afloop en daarom ook geen Wereldwinkel. De voorraad voedselproducten is inmiddels vanuit de kast naar de Voedselbank gegaan. Ook goed besteed dus!

Het volgende doel vraagt onze aandacht: **verkoop bij AH.**

Traditiegetrouw is dat het weekend voor 5 december.

Maar gezien de verplichte 1.5 meter afstand moeten we besluiten deze activiteit - met een kraam met artikelen - niet door te laten gaan.

De mensen komen te dicht bij elkaar en het is dus niet verantwoord deze verkoop door te laten gaan, hoe jammer dat ook is.

Maar er is een oplossing: op de Hessenweg in de Bilt is een prachtige **Wereldwinkel**. Daar kunt u terecht voor de kerstkaarten en nog veel meer. Voor wie het lastig vindt om er te komen: geen nood! Wij zorgen **voor vervoer**. Een **telefoontje** naar **Herma 030-2290584** en we maken een afspraak. Gezellig even Wereld winkelen in de Bilt!! Schroom niet en bel gerust!!

Fair Trade gaat door, evenals alle andere goede doelen. Eind van de maand, van **24 oktober tot 1 november**, is het weer **Fair Trade week**. Die week zal de vlag aan de kerk wapperen.

Heel veel sterkte voor allen in deze moeilijke tijd.

Namens de ZWO in verbondenheid: Herma Lenderink-Offringa.

MINDER CONTACTMOMENTEN

Deze periode is er een van minder contactmomenten voor iedereen. Om toch een keer per week rustig iemand te kunnen spreken, is het idee geopperd om een telefooncirkel te maken. Een systeem, waarbij u gebeld wordt op een vaste dag in de week en zelf iemand anders van de kerk belt.

Voorgestelde dag is woensdag als vaste bel dag.

Wilt u meedoen? Van harte welkom in deze belgroep.

U kunt zich daarvoor opgeven bij Ria Spies, 030-2291184 of per mail: ria.spies@ziggo.nl

Ook met de werkgroep Ontmoeting, Dat Treft! hebben wij een plan gemaakt, al blijft uiteraard alles onder voorbehoud vanwege de pandemie. Op pagina 15 treft u het schema van de activiteiten aan.

GELOOFSTEKST (2)

De tekst(en) die ik graag met jullie wil delen zijn:

a.) Filippenzen 4:6 en 7. *Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.*

Nieuwe Bijbelvertaling (NBV). Dit was de eerste tekst, zo'n 50 jaar geleden, die ik bewust las.

Ik was een enorme piekeraar in die tijd en deze tekst gaf mij perspectief. Ik zoog hem op. Later in mijn leven kwam hij telkens terug en ik heb nog steeds wat met deze tekst.

Nog later kwam daar bij:

b.) Mattheus 6:34 *Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.* (NBV)

...elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad...

Nederlands Bijbelgenootschap (NBG)

Soms pieker ik nog wel eens en dan zijn deze teksten een geweldige hulp. En ze werken!!! Er schuilt kracht in het Woord van God. Dat is mijn ervaring.

Ali Dempser

UIT HET VERSLAG VAN DE KERKENRAADSVERGADERING VAN 30 JULI 2020

1. Opening;

De voorzitter opent de vergadering met gebed.

2. Protocol kerkdiensten:

- Geïventariseerd wordt hoe de kerkenraadsleden met de huidige coronaregels denken over het houden van kerkdiensten met ingang van september. Het merendeel van de leden is voor het uitproberen van een kerkdienst 6 september a.s.
- Het gebruikersplan/opstelling van de stoelen wordt onder dank goedgekeurd.
- Zoals het er nu naar uitziet, zullen een paar koster niet aan de diensten deelnemen.
- Bij mooi weer zullen de deuren van de kerkzaal tijdens de dienst open blijven staan voor betere ventilatie. Een beheerder zal de deuren 'bewaken'. Een aantal gemeenteleden zal benaderd worden om wisselend als beheerder te willen optreden. Er zal een rooster gemaakt worden en er zullen instructies op papier gezet worden.
- Aanwezig zullen zijn: beheerder, voorganger, dienstdoende ouderling/diaken, koster, solozanger, techniek en een organist, met een maximum van totaal 40 mensen.
- De zaterdag voor de te houden kerkdienst op zondag moeten gemeenteleden zich vóór 17.00 uur opgeven bij Herma Lenderink. Mocht iemand onaangemeld 's morgens verschijnen, wordt ter plekke besloten hoe te handelen.
- De predikant zal de begeleiders van bewoners van de Hoeve en Reinaerde vragen niet zonder begeleiding naar de diensten te komen.
- Jenny Glastra zal gevraagd worden of er afzeggingen van gastpredikanten zijn.
- In Onderweg van september zal de predikant de regels uitleggen.

3. Ingekomen- en verzonden stukken:

De scriba licht deze toe.

4. Notulen van 10 juni jl. en actielijst:

Het verslag wordt goedgekeurd en getekend.

De Actielijst blijft onveranderd.

5. Rapportages en mededelingen:

a. Predikant:

- Het tuinpastoraat is opgezet en gaat door. Binnenshuis gaat het bezoekerwerk alleen bij acute pastorale nood door. Daarnaast is Adriaan in zijn bezoeken binnenshuis zeer terughoudend.
Wel is een belpastoraat opgezet.
- Het leerhuis heeft twee keer plaats gevonden. Bij meer mensen wordt de kerkzaal gebruikt. Deelnemers moeten zich vooraf opgeven. De lijsten met namen worden 3 weken bewaard.
- Op 19 augustus a.s. zal nog één keer een dienst gefilmd worden. Er zullen andere gemeenteleden gevraagd worden daarbij aanwezig te zijn.

b. Eredienst:

N.v.t.

c. Pastoraal Beraad: komen nu niet bijeen.

d. Colleges van Kerkrentmeesters:

- De Jaarrekening van de Diaconie over boekjaar 2019 is gecontroleerd, opgestuurd, beoordeeld door het CCBB Utrecht, en dit gaf geen aanleiding voor overleg.
- De brief over verhuur wordt besproken. De M.C. Kerk is erg voorzichtig en terughoudend in haar beleid. De RIVM-regels zullen strikt opgevolgd moeten blijven worden. Huurders zullen het protocol moeten volgen. Niet meer dan maximaal 40 mensen kunnen toegelaten worden. De kerkzaal zal 4 uur voor het houden van een kerkdienst niet door anderen gebruikt mogen worden. Mocht er geconstateerd worden dat huurders zich niet aan de afspraken houden en als daar sancties en/of boetes op volgen, dan komen die ten laste van de betreffende huurder en is de kerkenraad niet verantwoordelijk. De regels van de kerkenraad zullen opgevolgd moeten worden en de namen van huurders zullen aan de scribe doorgegeven moeten worden.
Een kerkrentmeester zal een en ander, naar de afdeling verhuur communiceren.
- De mail van een organist wordt besproken. De kerkenraad is van mening dat excuses op zijn plaats zijn. Wij zijn nalatig geweest. Er zal voor excuses en een bloemetje gezorgd worden.

- Met Jan Koert Brinkman gaat het gelukkig goed. Hopelijk kan hij in januari a.s. weer aan de slag.
 - e. College van diakenen:
 - Elke zaterdag worden er bloemen gebracht. Eerst aan alle 80-jarigen en nu aan de 70-jarigen.
 - Er zijn in totaal 104 vakantietasjes van de kerken in de Bilt, Bilthoven en de M.C. Kerk via de voedselbankcoördinator rondgedeeld. De actie was net als vorig jaar een groot succes.
 - De CCBB heeft een verkeerde berekening gemaakt voor de quota voor het eerste halfjaar. Het tekort valt gelukkig nu mee.
 - De Goede Doelenlijst is ingevuld.
 - f. ZWO: De Wereldwinkel in de kerk wordt voorlopig niet gehouden.
 - g. Ontmoeting, dat Treft!: Is bezig twee aan twee wandelingen te organiseren.
 - h. Website: Aan het YouTube kanaal wordt gewerkt.
- 6. Rondvraag:**
- De predikant zorgt voor de coördinatie van de organisten in september.
 - De scribe zal vragen een schema van organisten te maken voor oktober. (Dit na het excuus van de kerkenraad).
 - De scribe zal vragen de liedteksten op de orde van dienst te zetten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 9 september 2020

Rein van Dijk, scribe

ONTMOETING, DAT TREFT! (voorlopige planning najaar 2020)

Zondagmiddag 4 oktober: Beestenboel.

Van 15:00 tot 16:00 uur in de Maria Christina Kerk.

Klavierleeuw Adriaan Plantinga speelt beestachtige muziek.

De beer, de bij, de stampende olifant en de vlinder komen langs in muziek uit allerlei tijden. Maar oh, wat is die vlieg irritant...

Laat je verrassen bij dit lichtvoetige concert op werelddierendag.

Ook zijn er mooie en ontroerende dierenbeelden van Silene van Waveren te zien.

Reserveren is nodig: tot uiterlijk zaterdagmiddag om 12:00 uur bij:

Heleen de Hoog, bij voorkeur via e-mail: hmdehoog@ziggo.nl;

anders telefonisch: 0638-509-479 of 030-743 8111

Of bij Chris de Jong: dejong.chris879@gmail.com of 0650-596-735.

(Indien het maximum aantal mensen dat in de kerk kan komen is bereikt, dan noteren wij u als eerste voor de volgende activiteit in de kerk. Blijf thuis als u verkoudheidsklachten hebt, of als er iemand met die ziekte in uw omgeving is.)

Zondagmiddag 1 november: Klezmermuziek met verhaal en al.

Van 15:00 tot 16:00 uur in de Maria Christina Kerk. Sem van Gelder

speelt piano, vertelt over hoe zijn Joodse familie tijdens de oorlog

onderdook en overleefde. Hij maakt prachtige muziek samen met

percussionist Maarten Heessels. Muziek vol levensenergie en met

diepte. Een verhaal dat je zal heugen. Een unieke kunstzinnige vorm

van het vieren van vrijheid.

Reserveren is nodig: tot uiterlijk zaterdagmiddag om 12:00 uur bij:

Heleen de Hoog, bij voorkeur via email: hmdehoog@ziggo.nl ;

anders telefonisch: 0638-509-479 of 030-7438111.

Of bij Chris de Jong: dejong.chris879@gmail.com of 0650-596-735.

(Indien het maximum aantal mensen dat in de kerk kan komen is bereikt, dan noteren wij u als eerste voor de volgende activiteit in de kerk. Blijf thuis als u verkoudheidsklachten hebt, of als er iemand met die ziekte in uw omgeving is.)

Zaterdagmiddag Tweede Kerstdag 26 december:

Kerstvertelling met muziek.

Van 15:00 tot 16:00 uur in de Maria Christina Kerk. Een juweel van een

vertelling, gekleurd, verdiept en verlevendigd met prachtig gitaarspel.

Reserveren is nodig: tot uiterlijk 23 december om 20:00 uur bij:

Heleen de Hoog, bij voorkeur via email: hmdehoog@ziggo.nl ;

anders telefonisch: 0638-509-479 of 030-743 8111.

Of bij Chris de Jong: dejong.chris879@gmail.com of 0650-596-735.

(Indien het maximum aantal mensen dat in de kerk kan komen is bereikt, dan noteren wij u als eerste voor de volgende activiteit in de kerk. Blijf thuis als u verkoudheidsklachten hebt, of als er iemand met die ziekte in uw omgeving is.)

LEERHUIS

op elke tweede dinsdagmiddag van de maand.

Het leerhuis is om praktische redenen verplaatst naar de tweede dinsdagmiddag van de maand: 13 oktober, 10 november en 8 december. **Nieuwe tijd** en plaats: van **14:00 tot 15.30** uur in de Ontmoetingsruimte van de kerk.

Opgave is nodig bij Annie van Dijk, vóór de maandag ervoor om 18:00 uur, 030-2281589 of e-mail annievandijk@xs4all.nl

Dinsdag **13 oktober** gaat het over discriminatie. Niet alleen wordt belicht hoe in de Bijbel gesproken wordt over de vreemdeling in het verhaal van Ruth, de Moabitische. Henriëtte Lopulalan zorgt voor een dynamische werkvorm, waarin wij als aanwezigen aan het denken worden gezet. Begeleiding: Henriëtte Lopulalan en Adriaan Plantinga.

Opgave is nodig bij Annie van Dijk, vóór de maandag ervoor om 18:00 uur, 030-2281589 of e-mail annievandijk@xs4all.nl

Dinsdag **10 november** gaan wij in het leerhuis in op het recente boek van Erik Borgman *Alle dingen nieuw*. Een van de belangrijkste theologen van dit moment is hij. In dit boek zet hij uiteen hoe je in onze tijd op hoopvolle manier kerkgemeenschap kunt zijn met oog voor wie vaak vergeten worden. Hij beschrijft hoe liefde en begrip samengaan. Hoe kunnen wij een plaats van God zijn, bevrijdend voor anderen? Gespreksleider: Adriaan Plantinga.

Opgave is nodig bij Annie van Dijk, vóór de maandag ervoor om 18:00 uur 030-2281589 of e-mail annievandijk@xs4all.nl

Het onderwerp voor het leerhuis in **december** ligt nog niet vast en zullen wij later communiceren.

ONTMOETING, DAT TREFT!

We spraken met Miep Westerbeek (1929) en daarna samen met Roel Seubring (1926), twee gemeenteleden die in het toenmalige Oost-Indië geweest zijn ten tijde van of direct na de Tweede Wereldoorlog. Deze gesprekken zijn gevoerd in samenwerking met de Historische Vereniging Den Dolder, en mede georganiseerd door het 4/5 mei comité/Oranje-vereniging. Gesprekspartners waren Petra Koek en Adriaan Plantinga.

In gesprek met Miep Westerbeek op 25 augustus 2020

Na een korte samenvatting van de eerder opgetekende herinneringen vragen Adriaan Plantinga en Petra Koek over haar oorlogsherinneringen en aanverwante gebeurtenissen in haar leven. “Nee, ze ligt er niet meer wakker van. Eigenlijk was de tijd van Bersiap - de tijd na 1945 - in sommige opzichten erger dan het Jappenkamp zelf,” zo vertelde Miep Westerbeek. Een half jaar in hetzelfde kamp, maar nu beschermd door de Japanners en zonder eten. Moeder lag alleen maar op bed, zo ziek was zij.

Haar vader had geregeld dat zij en haar zusje op een vrachtboot - de Tegelberg - naar Nederland konden reizen. Haar ouders bleven achter. Vader was bezig met de zaak - Van Kempen en Begeer juweliers - en moeder was te zwak.

Het was een troepentransportschip met een groot ruim waar 100 mensen in pasten, in drie lagen wel te verstaan: op de grond, op de tafel en in een hangmat. Het idee om in een hangmat te gaan liggen, viel tegen: krijsende kinderen, stank en dergelijke lieten haar vluchten naar een plekje onder de hijskraan op haar matje boven op het dek. Al gauw kwamen daar andere jongeren bij; met een 20 tal jongelui hebben ze daar reuze veel lol gehad. In Cairo moesten ze van boord, gingen met een boemel door de woestijn, begeleid door rennende kamelen: prachtig. Er was daar een depot van het Rode Kruis waar ze nieuwe kleren kregen: een nieuwe blouse, rok, winterjas en twee paar katoenen kousen. Haar zusje nam een rode blouse en zij een blauwe. Meer keuze was er niet.

Die kleren waren echt nodig want het werd na Gibraltar immers veel kouder! Het was sowieso verschrikkelijk koud, vond ze, zelfs in juni toen ze aankwamen in Nederland. Ze herkende haar zusje niet die op de kade stond te zwaaien: zij had de hongerwinter meegemaakt.

Heel mager en een sjaaltje om haar hoofd. Ze verbleven kort bij haar zusje, maar haar zwager was niet zo gediend van hun verhalen; ze hadden het in Nederland veel erger gehad, vond hij. Vooral haar zusje had behoefte om de verhalen te vertellen, maar daar was maar weinig ruimte voor. Daarom vertrokken ze naar haar broer in Wassenaar. Ze kregen een bonnenboekje want er was nog veel op de bon, tot ver in de jaren vijftig. Ze moesten zelf koken en voor hun spullen zorgen.

Ze heeft nog maar weinig spullen over van de tijd in het kamp. Wel kreeg ze twee kleine boekjes met getekende kampgebeurtenissen. Een vriendinnetje maakte voor haar verjaardag deze tekeningen met potlood. En haar moeder kreeg een doek met allemaal geborduurde handtekeningen van de dames als dank voor haar leiding.

Weer terug in Nederland

Een jaar later kwamen vader en moeder ook naar Nederland en trokken ook bij mijn broer in. Wel een beetje krap, met zijn vieren in een kamer. Miep ging met de fiets of de gele tram naar Leiden naar de middelbare school, de B-kant met o.a. beschrijvende wiskunde. Daarvoor kreeg ze een toelage van het Rode Kruis. Mijn vader kreeg een soort pensioen van de zaak, Van Kempen en Begeer. In Batavia voor de oorlog mochten de kinderen op zondag mee naar de winkel omdat alle horloges opgewonden moesten worden.

De vrienden die ze maakte op de boot hielden aanvankelijk contact met elkaar door het schrijven van heel veel brieven. Maar het leeftijdsverschil was soms groot en men woonde verspreid over Nederland.

Catechisatie en belijdenis

In Nederland heeft zij catechisatie en belijdenis gedaan bij ds. Bleeker. Dat zijn goede herinneringen. Ze herinnert zich goed de wandelingen naar de kerk en naar het strand de Wassenaarse slag. De bijeenkomsten voor de belijdenis bij Ds. Bleeker waren erg indrukwekkend. Daar zijn de ervaringen van het kamp ook goed ter sprake gekomen. Wel in een groep met mensen met heel andere ervaringen, namelijk in Nederland. Men had daar natuurlijk ook geen idee van, er was nog geen tv.

Leven én (Engels) leren

Jan, de man van Miep, had ook oorlogsherinneringen (kamp Torgau). Maar zij hebben daar niet erg intensief over gepraat. Ze heeft trouwens geen moeite met bijvoorbeeld Japanse auto's, maar Japanners heeft ze nooit meer gezien. Miep is nooit meer terug geweest naar Indonesië. Ze had heel graag Bali willen zien, maar ja, na de HBS kwam de studie, daarna het huwelijk en de kinderen. Nu is het te laat. Ze mocht in het kamp één boek meenemen. Haar moeder had de Bijbel al meegenomen en zij nam een woordenboek Nederlands-Engels mee. Ze is bij de A begonnen en toen ze bij de Z was is ze weer opnieuw begonnen. Ze had dus een verbazingwekkende woordenschat, inclusief uitspraak, maar wist nog niet hoe ze zinnen moest vormen! Ze leerde pas na de oorlog Engels spreken door een Engels vriendje met wie ze in een hangar ging dansen. Je verdiepen in iets - zoals een taal - helpt je je aandacht af te leiden van de ellende en helpt je de tijd door te komen.

In het kamp en later heeft zij wel angst gehad voor iets wat je niet goed deed zonder dat je je daarvan bewust was.

Er was een groepje van 12 dat een moestuin moest onderhouden onder leiding van een Japanner, een op zich aardige man. Hij had wijduitstaande oren en daarom noemden we hem Flap. Dat vond hij grappig. De groente was bedoeld voor de ziekenboeg, maar wij hadden zelf natuurlijk ook honger, gebrek aan alles. Op een dag heeft een meisje een tomaat gepakt en onder haar bloesje gestopt. Flap heeft dat gezien en heeft haar hard geslagen.

En ook wij moesten haar alle twaalf in haar gezicht slaan.

Niet zachtjes maar hard. Dat was heel moeilijk en zo oneerlijk.

Ze is niet verbitterd over wat ze allemaal heeft meegemaakt. Wellicht dat haar goede verstand haar geholpen heeft. En haar nuchterheid en levenskracht. Je zelf blijven is belangrijk in crises.

Miep heeft op ons verzoek nog een tip voor jongeren die in moeilijke situaties verzeild raken: naast jezelf blijven, is het ook belangrijk menselijke contacten op te zoeken. Niet een eenzame ziel te zijn.

(Op weg naar huis hoor ik op de autoradio cabaretier Freek de Jonge praten over zijn nieuwe show. Hij zegt: We vergeten wel eens dat we als mens alleen niets zijn. We bestaan als mens bij de gratie van andere mensen. In deze coronatijd, waarin we lijden aan huidhonger, ondervinden we dit dagelijks.)

Vervolggesprek met Miep Westerbeek, nu samen met Roel Seubring op 3 september 2020

Miep was nog een kind toen de oorlog begon. De aanval op Pearl Harbour maakte indruk op haar. Maar ze vond het niet slim dat al die boten van de Amerikanen op een kluitje lagen. Dat was 1942. Binnen de kortste keren waren de Japanners op Java.

Roel zag de oorlog bewust aankomen: militaire Duitsers op de fiets, geweren op het stuur. Hij woonde in Westerbork. Hij ging na de oorlog met 800 man op de boot De Grote Beer naar Indonesië als onderofficier. Een avontuur, ze wisten niet wat hen te wachten stond. Ze vertrokken na twee dagen lopen vanuit Assen naar Delfzijl. Opgeleid als militair vraag je je niet af waarom we in dat verre land de baas moesten spelen.

Hij was verantwoordelijk voor de voeding van 130 man en 20 krijgsgevangenen, Japanse officieren. Hij ging elke ochtend om 7:00 uur op de fiets - een sergeant op de fiets! - naar de markt voor de verse inkopen, veel verse groenten en hele kippen. Zo leerde hij Maleis. Hij kent nog de woorden en bekende zinnen als *Wat kost dat?*

Hij diende 2,5 jaar van 1947 tot 1950. Nog jaren daarna werden reünies gehouden in Assen. Hij ging nooit meer terug naar Borneo. Waar hij gelegerd was, is niet een toeristische bestemming. Miep beseftte later goed dat die jonge jongens, die Japanners, zo verschrikkelijk lelijk deden omdat ze verloren hadden. En omdat ze waarschijnlijk zelf ook wreed behandeld zijn in hun jeugd. Andere cultuur? Ze kwamen, net als wij, in een heel verkeerd systeem terecht, waar ze zelf niet voor gekozen hadden.

Roel ging werken in de zuivelindustrie: leerde roomboter maken. Hij werkte eerst bij de Remia en later werd hij groepswerker bij Den Engh in Den Dolder. Daar was de opleiding van onderofficier weer goed voor! Hij deed ook nachtdiensten en stond in de keuken.

Miep deed een spurtprogramma van 2 jaar HBS-B in Leiden en studeerde Engels. Daarna werkte ze als docente; eerst een jaar aan het Nederlands lyceum en later aan de Haagsche Hogeschool. Dit laatste was volwassenenonderwijs wat haar veel beter lag.

Met dank aan Petra Koek voor de verslaglegging.

BIJBELLESROOSTER OKTOBER 2020

1-okt donderdag	Daniël 5:1-12	Een teken aan de wand
2-okt vrijdag	Daniël 5:13-6:1	Afgeschreven
3-okt zaterdag	Daniël 6:2-10	Machtsmisbruik
4-okt zondag	Daniël 6:11-18	Voor de leeuwen gegoid
5-okt maandag	Daniël 6:19-29	Wie een kuil graaft voor een ander,
6-okt dinsdag	Psalm 115	De HEER leeft \valt er zelf in.
7-okt woensdag	Matteüs 20:1-16	Goed betaald
8-okt donderdag	Matteüs 20:17-34	Oog voor elkaar
9-okt vrijdag	Psalm 122	Vredesmars
10-okt zaterdag	Ezra 1:1-11(-2:70)	Belofte vervuld
11-okt zondag	Ezra 3:1-13	Opbouwwerk
12-okt maandag	Ezra 4:1-16	Geen samenwerking
13-okt dinsdag	Ezra 4:17-5:5	Geen bouwvergunning
14-okt woensdag	Ezra 5:6-17	In beroep
15-okt donderdag	Ezra 6:1-5	Oude papieren
16-okt vrijdag	Ezra 6:6-12	Toestemming
17-okt zaterdag	Ezra 6:13-22	Oplev(er)ing
18-okt zondag	Matteüs 21:18-22	Vruchteloos
19-okt maandag	Matteüs 21:23-32	Bevoegd gezag
20-okt dinsdag	Matteüs 21:33-46	Wie krijgt de erfenis?
21-okt woensdag	Matteüs 22:1-14	Uitnodigingen
22-okt donderdag	Matteüs 22:15-22	Belastingregel
23-okt vrijdag	Matteüs 22:23-33	Levensantwoord
24-okt zaterdag	Psalm 110	Priester-Koning
25-okt zondag	Nehemia 7:72b-8:12	Persoonsregister gevonden (Bijbelzondag)
26-okt maandag	Nehemia 8:13-18	Zijn de papieren in orde?
27-okt dinsdag	Nehemia 9:1-17	Droog je tranen
28-okt woensdag	Nehemia 9:18-28	Lessen trekken uit de geschiedenis
29-okt donderdag	Nehemia 9:29-10:1(28)	Schuldbewust
30-okt vrijdag	Nehemia 10:29-40	Contract
31-okt zaterdag	Psalm 43	Hoop op God

ADRESSENLIJST

Kerk gebouw	Maria Christina Kerk Dolderseweg 123 B	3734BG Den Dolder 030-2250906
Kerktaxi	Mevr. C.E. Leusink-de Jong	030-2282172
Kerkverhuur en nevenruimten	Mevr. E. Brehm Dr. Stärkenlaan 1 C	E-mail: verhuurkerkdendolder@gmail.com 3734XA Den Dolder 030-2292722
Kerkonderhoud en reparaties	Dhr. C.v. Rijswijk Schaapskooi 7	E-mail: cvr7@hotmail.nl 3734CR Den Dolder 030-2250325
Predikant	Ds. A. Plantinga Oranjelaan 19	E-mail: adriaanplantinga@gmail.com 3818GP Amersfoort 0644-072-190
Organist	Dhr. H.R. Schrovenwever Molencaten 60	E-mail: h.schrovenwever@upcmail.nl 3772LN Barneveld 0342-416500
Kerkenraad	Dhr. R. Coljée (voorzitter) Marterlaan 13	E-mail: info@coljee.nl 3734HA Den Dolder 030-2291880
	Dhr. R.C. van Dijk (scriba) Eekhoornlaan 93	E-mail: scriba-mckerk@live.nl 3734GW Den Dolder 030-2281589
College van kerkrentmeesters	Dhr. R. Coljée (voorzitter) Marterlaan 13	E-mail: info@coljee.nl 3734HA Den Dolder 030-2291880
	Mevr. M. Leijnse (penning- Eekhoornlaan 28 meester)	E-mail: wleijnse@planet.nl 3734GZ Den Dolder 030-2898630
College van Diakenen	Mevr. G.A.v. Rijswijk (voorzitter) Schaapskooi 7	E-mail: cvr7@hotmail.nl 3734CR Den Dolder 030-2250325
Leden-administratie	Dhr. J.C. Leijnse Eekhoornlaan 28	E-mail: LAMC@kpnmail.nl 3734GZ Den Dolder 030-2898630
Vertrouwenspers. grensoverschrijdend gedrag	Mevr. C. Menken-Bekius	E-mail: corjabekius@gmail.com 030-6962283
Collectebonnen	Dhr. J. Dormans Paltzerweg 182	E-mail: janenaliedormans@casema.nl 3734CN Den Dolder 030-2286283
Hulpdienst+WMO Pelita	Dr. Ramaerlaan 2	3734EB Den Dolder 030-2250258
Dienst geestelijke verzorging Altrecht: Dagpauwoog 2	Ds. A. Stegeman	3734AA Den Dolder 0622-384-358 E-mail: a.stegeman@altrecht.nl

IBAN Bankrekening nummers

voor bijdrage en giften:

Protestantse gemeente te Den Dolder Voorkeur NL33TRIO 0379 4325 01

NL84RABO 0162 1484 96

Diaconie

NL68RABO 0162 1080 44

ZWO Commissie

NL09TRIO 0788 8484 96

Geestelijke verzorging Altrecht

NL10ABNA 0432 1272 32

2-2-2024